

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 8
РОЗДІЛ II. Позитивне (юридичне) право.

Тема 5. Механізм та апарат держави

Теоретичні питання

1. Механізм та апарат держави: поняття, ознаки, склад.
2. Апарат сучасної демократичної держави соціально-правової орієнтації: принципи організації та діяльності.
3. Органи держави: поняття, ознаки, класифікація.
4. Державні службовці: поняття, види.

Термінологічне завдання

Засвойте визначення таких понять: механізм держави, апарат держави, орган держави, орган законодавчої влади, орган виконавчої влади, орган судової влади, державний службовець, державна служба

Практичні завдання

1. Ознайомтесь із наведеними організаціями та визначіть їх належність до елементів механізму держави.

- 1) НАК «Нафтогаз України», 2) Національний академічний театр опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка, 3) ДК «Укроборонпром», 4) Міністерство інфраструктури України, 5) ДК «Укрспецекспорт», 6) ДП «Вугілля України», 7) ДП НАЕК «Енергоатом», 8) Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 9) ДП «Маріупольський морський торговельний порт», 10) Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, 11) Національний авіаційний університет, 12) Львівська національна наукова бібліотека імені Василя Стефаника, 13) НК «Експоцентр України», 14) Львівський національний університет імені Івана Франка, 15) Міністерство освіти і науки України.

Заповніть у зошиті таблицю

Державний орган	Державне підприємство	Державна установа
...
...
...

Поясніть (письмово у зошиті), яка роль та значення державних підприємств та установ у механізмі держави? В чому полягають їх особливості?

- 2.** Ознайомтесь зі змістом таких правових приписів: ст. 6, 75, 102, ч. 1 ст. 113, ч. 1 ст. 124, 147 [Конституції України](#) ст. 10, 95, 126, ч. 1 ст. 146, ч. 1 ст. 175 [Конституції Польщі](#) ст. 110, 120, 141, 147, 182, 202, 221 [Конституції Португалії](#)

Визначіть та порівняйте передбачену у них природу та призначення органів законодавчої, виконавчої та судової влади.

Заповніть у зошиті таблицю

	Конституція України	Конституція Польщі	Конституція Португалії
Парламент
Президент
Уряд
Органи судової влади

- 3.** Ознайомтесь зі змістом таких правових приписів: п. 10, 26 ст. 85, ст. 87, ст. 90, ст. 94, п. 8, 15, 22, 29, 30 ст. 106, п. 3 ст. 108, ст. 111, ч. 2 ст. 147, ч. 2 ст. 148, ч. 2 ст. 151 [Конституції України](#) п. 2 ст. 41, 61, п. 1 ст. 64, ст. 67, ст. 68, ст. 93 [Конституції ФРН](#) ст. 10, 12, 49, 50, 56, 61 [Конституції Франції](#)

Визначіть, які засоби стримувань і противаг належать главі держави, парламенту, вищим судовим органам?

Поясніть (письмово у зошиті), у чому полягає функціональне призначення засобів стримувань і противаг?

Заповніть у зошиті таблицю

	Конституція України	Конституція ФРН	Конституція Франції
Глава держави
Парламент
Вищі судові органи

4. Здійснить класифікацію державних органів за відповідними критеріями.

Заповніть у зошиті таблицю

критерії поділу державних органів	Верховна Рада України	Головне управління Національної поліції у Львівській області	Конституційний Суд України	Перемишлянська районна державна адміністрація	Дрогобицький міськрайонний суд
за змістом, напрямом діяльності	?	?	?	?	?
за обсягом компетенції або юрисдикції	?	?	?	?	?
за місцем в апараті держави	?	?	?	?	?
за способом утворення	?	?	?	?	?
за територією діяльності	?	?	?	?	?
за порядком здійснення компетенції або юрисдикції	?	?	?	?	?

5. Ознайомтесь зі змістом статей 1, 4 [Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015](#) та визначить, чи є державними службовцями особи, які займають посади у державних підприємствах та державних установах?

Заповніть у зошиті таблицю.

	Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015
державна служба	...
державний службовець	...

Творчі завдання

1. Ознайомтесь із запропонованою науковою статтею [Пікуля Т. О. Механізм держави \(ретроспективний огляд та сучасні наукові тенденції визначення\)](#) / Т.О. Пікуля // Право і суспільство. – 2010. – № 2. – С. 9–15.

Висловіть (письмово у зошиті) свою позицію щодо основних підходів до поняття «механізм держави» та його співвідношення із поняттям «апарат держави».

2. Ознайомтесь із запропонованою науковою статтею [Волянський М. Ю. Щодо загального поняття органу держави \(державного органу\)](#) / М. Ю. Волянський // Університетські наукові записки. - 2006. - № 1. - С. 32-36.

Висловіть (письмово у зошиті) свою позицію щодо основних підходів до поняття «орган держави (державний орган)».

Рекомендована література:

Базова

1. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М. І. Козюбри. – К.: Ваїте, 2015. – С. 116-125
2. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: Навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). – К.: Атіка, 2013. – С. 53-59
3. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: Навч. посібник. – Вид. 10-е, доповнене. – Львів: Край, 2008. – С. 77-84
4. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: Підручник. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009, – С. 157-177
5. Теорія держави і права : підручник / за ред. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2015. – С. 78-86

Допоміжна література:

1. Бистрик Г. Механізм держави в системі сучасних теоретико-правових досліджень / Г. Бистрик // Юридична Україна. - 2013. - № 10. - С. 8-15. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2013_10_4
2. Волянський М. Ю. Щодо загального поняття органу держави (державного органу) / М. Ю. Волянський // Університетські наукові записки. - 2006. - № 1. - С. 32-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2006_1_7
3. Георгіца А. Законодавча влада: поняття, правова природа, місце і роль у системі органів публічної влади / А. Георгіца // Право України. — 2009. — № 11. — С. 100-116. — <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/28732>
4. Дудченко О. С. Щодо визначення поняття "орган держави" в юридичній науці / О. С. Дудченко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Право. - 2013. - Вип. 182(2). - С. 17-21. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_prav_2013_182%282%29__4
5. Пікуля Т. О. Механізм держави (ретроспективний огляд та сучасні наукові тенденції визначення) / Т.О. Пікуля // Право і суспільство. – 2010. – № 2. – С. 9–15. – Режим доступу: <http://pravoznavec.com.ua/period/article/1619/%CF>

6. Пильгун Н. В. Поняття "механізм держави" в сучасній юридичній думці / Н. В. Пильгун, В. В. Бурбеза // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2017. - № 2. - С. 46-51. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2017_2_9
7. Толкач А. М. Еволюція теорії розподілу влади в історії світової політико-правової думки / А. М. Толкач // Форум права. - 2014. - № 2. - С. 432–437. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2014_2_76
8. Шатіло В. А. Співвідношення функцій державного апарату та механізму державної влади / В. А. Шатіло // Вісник Академії адвокатури України. - 2013. - Число 2. - С. 5–11. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2013_2_3
9. Шатіло В. Стимування і противаги у механізмі державної влади України: теоретичні та прикладні аспекти / В. Шатіло // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - 2013. - Вип. 2. - С. 41-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2013_2_13